

Урок біології

(7 клас)

Підготувала:

Учитель біології

НВК № 12 м. Рівного

КОНОНЧУК Г. В.

Тема уроку: Рослина – цілісний організм.

Узагальнення і систематизація знань з теми: "Будова і життєдіяльність рослин. Вегетативні органи".

Мета уроку: Узагальнити і систематизувати знання, отримані під час вивчення теми "Будова і життєдіяльність рослин. Вегетативні органи"; довести, що рослина – цілісний організм; розвивати аналітико – синтетичні вміння та навички, здатність порівнювати, виділяти головне, робити висновки; виховувати бережливе ставлення до представників рослинного світу, формувати екологічну свідомість учнів.

Обладнання та матеріали: Таблиці, схеми, кімнатні рослини, проектор, слайди із зображенням рослин та їхніх органів, картки із завданнями.

Тип уроку: Узагальнення і систематизація знань.

Форма проведення уроку: Урок – турнір.

Хід уроку

I. Організаційний момент

II. Мотивація навчальної діяльності. Повідомлення теми і мети уроку.

Зараз ми розшифруємо ключове слово уроку, яке означає назву теми, матеріал якої ми сьогодні узагальнюємо.

На дошці зображена схема слова – відгадки:

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

(Заповнюється поступово, розгадуючи поставлені завдання і вписуючи потрібні літери)

Завдання:

1. Місце, де листки відходять від стебла. (Вузол)
2. Рослина з кільчастим листкорозміщенням. (Елодея)
3. Середовище, в якому зазвичай укріплюються рослини. (Грунт)
4. Остання літера слова, що означає назву стебла цибулі. (денцЕ)
5. Процес пересування органічних та мінеральних речовин по рослині (Транспорт речовин)
6. Дерево із складними перистими листками. (Акація)
7. Ростові рухи в напрямку, що визначається одnobічним впливом певного чинника середовища. (Тропізми)

8. Остання літера слова, що означає назву коренів у рослин – паразитів чи напівпаразитів. (присоскИ)
9. Надземний видозмінений пагін. (Вуса, вусики)
10. Остання літера слова, що означає частину організму, що має певну будову, займає певне положення і виконує свої певні функції. (оргаН)
11. Літера на яку закінчується слово – назва коренів, що вбирають воду з повітря. (повітряНІ)

В	Е	Г	Е	Т	А	Т	И	В	Н	І
---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---

Наше завдання сьогодні:

- Довести, що рослина – цілісний організм, узагальнюючи і систематизуючи знання, отримані під час вивчення теми "Будова і життєдіяльність рослин. Вегетативні органи".

III. Узагальнення і систематизація знань

- 1) Поділ класу на команди. Кожна команда обирає капітана та назву, яка відповідатиме темі уроку (і по можливості – гасло – це додасть команді балів).
 - 2) Розподіл завдань.
Капітани навмання обирають конверти із завданнями.
- Завдання для I команди:

«РЕСТАВРАЦІЯ»

Із запропонованого набору слів та розділових знаків необхідно відновити, відреставрувати послідовність процесів, які відбуваються в рослинному організмі.

І, мінеральні, рухаються, судинах, (ксилемі), знизу, кореня, від, до, Вода, листків, а, речовини – по, речовини, трубках. (флоемі), від, органічні, листків, ситоподібних, до, всіх, по, рослини, органів. -

(Вода і мінеральні речовини рухаються по судинах (ксилемі) знизу від кореня до листків, а органічні речовини – по ситоподібних трубках (флоемі) від листків до всіх органів рослини).

- Завдання для II команди:

«ДОВЕДІТЬ АБО СПРОСТУЙТЕ»

- Брунька – зачаток пагона
- Фотосинтез відбувається в будь – якій зеленій частині рослини
- Основна маса води випаровується з рослини (можна продемонструвати)

- Цибулина не є видозміненим пагоном
- Завдання для III команди:

«РОЗІРВАНА ШПАРГАЛКА»

Нікому на секрет, що всі ви любите різноманітні підказки, і шпаргалки – серед них. Та вчитель, знайшовши їх, розриває. І якщо у вас є знання, то ви навіть із розірваної шпаргалки зможете скласти правильну відповідь.

ПАГІН – це...	Осьовий орган рослини, який з'єднує між собою надземні і підземні частини рослин
КОРІНЬ – це...	Орган рослини, головна функція якого – утворення органічних речовин
СТЕБЛО – це	Зачаток нового пагона з дуже вкороченим міжвузлям
ЛИСТОК – це...	Надземний вегетативний орган рослини, видозмінами якого є бульба, цибулина, кореневище
БРУНЬКА – це...	Орган рослини, головна функція якого – всмоктування розчинів мінеральних солей та їхнє проведення до надземної частини

3) ГРА «ВІДШУКАЙ...»

Серед кімнатних рослин кабінету знайти і показати:

I команда – рослини з різними типами жилкування (паралельним, дуговим, сітчастим)

II команда - рослини з різними видами листорозміщення (черговим, супротивним, кільчастим)

III команда - рослини з різними видами листків (прості, складні)

4) Бліц – турнір.

(Змагання капітанів)

ГРА «ВПІЗНАЙ, ЩО ЦЕ...»

Демонстрування слайдів із зображенням : видозмін коренів (коренеплодів, повітряних коренів, коренів – присосок, причіпок), різних за будовою листків (простих і складних), бруньок (вегетативної та генеративної), видозмінених пагонів (бульба, цибулина, кореневище) і листків (колючки, вусики), типами кореневих систем (стрижнева, мичкувата).

Капітан має назвати зображене на екрані, якщо ні – йому допомагає команда (в такому разі - менше балів).

5) Конкурс «ЧОМУСІККИ»

1. Чому влітку листя на деревах зелене, а восени - жовте?
2. Чому дерева тропічних лісів не мають річних кілець?
3. Чому на пеньку зрізаного дерева відростають нові пагони?
4. ЧОМУ корінь росте вглиб?
5. ЧОМУ, коли садять розсаду, прищипують головний корінь?
6. Чому в разі пошкодження кори на дереві воно може загинути?

б) «ЗАКІНЧИТИ РЕЧЕННЯ»

(Письмове завдання для всіх учнів класу)

1. Листок складається з...(листкової пластинки і черешка)
2. Головна частина листка...(листкова пластинка)
3. Рослини, в яких листя змінюється щорічно...(листопадні)
4. Кут між стеблом і листком...(пазуха)
5. Частина стебла між сусідніми вузлами...(меживузля)
6. Коренева система з добре розвиненим головним коренем...(стрижнева)
7. Утворення, яке захищає верхівку кореня...(кореневий чохлик)
8. Зона кореня, яка вбирає з ґрунту водний розчин...(всмоктування)
9. Додаткові корені відростають від...(стебла)
10. Природне явище скидання листків рослиною...(листопад)
11. Біологічно активні сполуки, що регулюють усі процеси в рослині...(фітогормони).

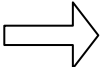
IV. ПІДСУМОК УРОКУ

- Як довести, що рослина – цілісний організм ?

Підбиття підсумків, підрахунок балів у кожної команди, визначення переможців.

Гра « Ф О Т О С И Н Т Е З »

- Як підсумок уроку складемо схему процесу в рослинах, без якого життя на Земній кулі було б неможливим. І цей життєво важливий процес нам забезпечують саме вегетативні органи.
- В учнів є картки з написами складових процесу фотосинтезу. Кожний наступний гравець має продовжити ланцюжок схеми, відшукавши картку з відповідним написом . Учень з карткою виходить, займає місце в схемі і шукає наступну складову.

H ₂ O, мінер. речовини	+	CO ₂	+	світло	+	Хлорофіл листіків		Органічні речовини	+	O ₂
--------------------------------------	---	-----------------	---	--------	---	----------------------	---	-----------------------	---	----------------